

Mediatiedote 12.11.2019

Köyhyyttä kokeneet haastoivat kansanedustajia ratkomaan köyhyyden ja syrjäytymisen ongelmia

Palvelu- ja etuusjärjestelmä on köyhyyttä kokeneiden mukaan erittäin monimutkainen ja pirstaleinen. Kansanedustajat eivät välttämättä tunne kovin hyvin kansalaisten arkea sen keskellä. Tämä kävi ilmi köyhyyttä kokeneiden ja päättäjien tapaamisessa, joka järjestettiin tässä muodossa ensimmäistä kertaa.

Tapaamisen järjestivät Suomen köyhyyden vastainen verkosto EAPN-Fin, sen kansalaistoimintaryhmä, Kuka kuuntelee köyhää -verkosto sekä Työttömien Keskusjärjestö Helsingissä 12.11.2019 Helsingin Työkanava HeTy ry:n tiloissa. Köyhyyttä kokeneet suunnittelivat ja toteuttivat tapahtuman suurimmaksi osaksi vapaaehtoistyönä.

Yksitoista kansanedustajaa tai heidän avustajaansa otti haasteen vastaan ja tuli keskustelemaan köyhyydestä ja syrjäytymisestä köyhyyttä kokeneiden ihmisten tarinoiden pohjalta. Tilaisuudessa kävi selväksi, että tällaisia tapaamisia tarvitaan muun muassa sosiaaliturvan uudistamistyössä ja myös kunnissa.

Ryhmäkeskustelut pureutuivat viiteen teemaan, joita olivat perusturvan riittävyys, luukulta luukulle palvelujärjestelmä, yksinelävien köyhyys ja asunnottomuus, lapsiperheköyhyys sekä köyhyyden seurannaisvaikutukset hyvinvointiin, jossa paneuduttiin työssäkäyvien köyhyyteen.

Köyhyyden tuottamia ongelmia ja ratkaisuja

Suomessa lasketaan olevan noin 900 000 ihmistä köyhyys- tai syrjäytymisriskissä. Tapaamisessa työryhmät kuuluivat köyhän tarinan ja tekivät ratkaisuehdotuksia tarinoissa esiin nousseisiin ongelmiin.

Köyhyyttä kokeneiden kertomuksissa nousi vahvasti esiin palvelujärjestelmän pirstaleisuus. Kukaan ei tunnu ottavan koppia, kun elämäntilanteessaan joutuu ongelmiin. Ihminen jätetään palloilemaan yksin etsimään apua järjestelmästä. Apua ei tarinoiden mukaan ole tarjolla, vaikka sitä on haettu sinnikkäästi useilta tahoilta kuten TE-toimistosta sekä sosiaali- ja terveystaloukselta.

Sosiaaliturva- ja palvelujärjestelmään kaivataan uudistuksia ja perusturvan tasoon korotusta. Ihmisen elämäntilanteesta tulisi ottaa kokonaisvastuu ja luukulta luukulle pompottelu lopettaa. Missään ei neuvota mihin tukiin köyhä on oikeutettu. Köyhyys tuo pitkittyessään mm. monenlaisia terveys- ja mielenterveysongelmia. Kun Kela tietää jo kaiken ihmisestä, miksi sieltä ei voi tulla suoraan etuusehdotusta, kun hädässä oleva ihminen ei jaksa hakemusrumbaa, kysyttiin.

Kansanedustajien mukaan köyhyys pitää nostaa esiin oikeilla nimillä. Köyhyydskeskustelua kaivataan myös kuntatasolle ja maakuntiin. Kansanedustajat kertoivat, ettei heillä ole tarpeeksi tietoa köyhien todellisista elämäntilanteista ja palvelujärjestelmässä koetuista ongelmista.

Ennaltaehkäiseminen ja varhainen puuttuminen nostettiin esiin kaikissa ratkaisuehdotuksissa. Velkaantumisen ongelmiin puuttumisen kansanedustajat näkevät tärkeänä. Sosiaalisen luototuksen käytännöt tulee ulottaa laajemmalle ja velkaneuvonta ottaa nykyistä tehokkaampaan käyttöön. Ihmisten kohtaaminen kokonaisvaltaisesti nostettiin vahvasti esiin keskusteluissa.

Pysyvä keskustelufoorumi päättäjien ja köyhyyttä kokeneiden välille

EAPN-Fin on jo 18 vuoden ajan koonnut delegaation Brysselissä vuosittain pidettävään komission tukemaan EU:n köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen (*European Meetings of People experiencing Poverty*, <https://www.eapn.eu/this-years-meeting/>). Vuosittain se kokoaa 32 Euroopan maan delegaatiot yhteen keskustelemaan köyhyydestä.

- Tavoitteenamme on vakiinnuttaa myös Suomeen vuosittainen kansallinen köyhyyttä kokeneiden kuulemistapahtuma, sanoo Linnéa Partanen Kuka kuuntelee köyhää -verkostosta.

- Ensimmäinen tapaaminen oli varsin rohkaiseva. Kansanedustajia saatiin lyhyellä varoitusajalla mukaan merkittävä määrä, he olivat innoissaan mukana. Köyhyyttä kokeneet kokivat tuleensa kuulluksi kertoessaan rohkeasti omista köyhyykokemuksistaan ja yleisöäkin tuli paikalle lähes 60 henkilöä.

Köyhyyttä kokeneiden tarinoista ja ratkaisuehdotuksista tulee myöhemmin julkaisu.

Tilaisuuden järjestivät EAPN-Fin, EAPN-Finin kansalaistoimintaryhmä, Kuka kuuntelee köyhää -verkosto ja Työttömien Keskusjärjestö ry.

Lisätietoa:

Kuka kuuntelee köyhää? verkoston viestintävastaava Linnéa Partanen, linnea.m.partanen@helsinki.fi, puh. 050 441440

EAPN-Fin puheenjohtaja Liisa Partio, liisa.partio@mll.fi, 075 324 5512

EAPN-Fin varapuheenjohtaja, Anna Järvinen, anna.jarvinen@soste.fi, puh. 050 586 5677

EAPN-Fin - Suomen köyhyyden vastainen verkosto on avoin verkosto köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Se pyrkii tuomaan esiin köyhien ja syrjäytyneiden omaa ääntä sekä lisäämään päättäjien ja kansalaisten ymmärrystä köyhyyden syistä ja seurauksista. www.eapn.fi

Kansalaistoimintaryhmä on osa EAPN-Fin toimintaa. Kansalaistoimintaryhmä koostuu köyhyyden erikoisasiantuntijoista, jotka edustavat köyhyyttä kokeneita kansalaisia.

Kuka kuuntelee köyhää? -verkosto on sekä puoluepoliittisesti että aatteellisesti riippumaton yhden asian liike. Tarkoituksena on synnyttää keskustelua köyhyydestä ja esittää konkreettisia ehdotuksia köyhyyden vähentämiseksi. Verkosto on järjestänyt köyhien ja kansanedustajien yhteisiä keskustelutilaisuuksia yli kymmenen vuoden aja. Nyt toteutettu tilaisuus oli ensimmäinen uudella formaatilla järjestetty valtakunnallinen keskustelu, jossa kansanedustajat ja köyhyyttä kokeneet olivat konkreettisesti samassa pöydässä.

www.kukakuunteleekoyhaa.fi

Työttömien Keskusjärjestö on työttömien edunvalvontajärjestö, jonka tavoitteena on työttömyyden vähentäminen Suomessa. Järjestö pyrkii parantamaan työttömien toimeentuloa sekä edistämään heidän fyysistä ja sosiaalista hyvinvointiaan. www.tyottomat.fi